

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, આણંદ

જિલ્લા શિક્ષણ સમિતિ, આણંદ

પ્રથમ સત્રાંત લેખિત કસોટી - 2018

તારીખ : 1-11-2018

વાર : ગુરુવાર

વિષય : ગણિત

ધોરણ : 6 (પ્રથમ સત્ર)

ગુણ : 80

સમય : 2.00 થી 5.00

વિભાગ: A

સૂચના મુજબ કરો. (દરેકનો 1 ગુણ, પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 28)

(28)

- પ્રશ્નક્રમ 1 થી 7 માટે સાચો ઉત્તર દર્શાવતો વિકલ્પનો ક્રમ લખો.

1. 3, 8 અને 7 અંકોમાંથી કોઈ એક જ અંકનું બે વખત પુનરાવર્તન કરીને ચાર અંકની સૌથી મોટામાં મોટી સંખ્યા કઈ બને ?

(A) 3387 (B) 8873 (C) 8773 (D) 8733

2. રોમન અંકમાં 500 માટે કયો સંકેત વપરાય છે ?

(A) L (B) C (C) D (D) M

3. 11 અને 20 વચ્ચે આવતી સૌથી મોટી અવિભાજ્ય સંખ્યા કઈ છે ?

(A) 13 (B) 17 (C) 20 (D) 19

4. નીચે પૈકી કઈ સંખ્યા અવિભાજ્ય છે ?

(A) 31 (B) 21 (C) 51 (D) 81

5. 12 ક્લાક અને 15 મિનિટે ક્લાક કાંટા અને મિનિટ કાંટા વચ્ચે કેવો ખૂણો બને ?

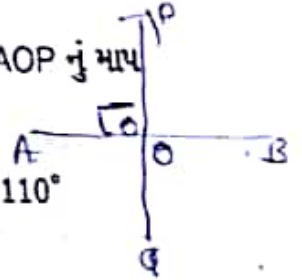
(A) સરળકોણ (B) કાટકોણ (C) ગુરુકોણ (D) લઘુકોણ

6. સંખ્યા 56___2 માં ખાલી જગ્યામાં કયો અંક મૂકવાથી તે સંખ્યાને 3 વડે નિઃશેષ ભાગી શકાય ?

(A) 2 (B) 1 (C) 3 (D) 0

7. $\overline{AB}$ એ $\overline{PQ}$ ને લંબ રેખાખંડ છે. $\overline{AB}$ અને $\overline{PQ}$ એ O બિંદુએ છેદે છે, તો $\angle AOP$ નું માપ કેટલું થાય ?

(A) 60° (B) 45° (C) 90° (D) 110°

- પ્રશ્ન ક્રમ 8 થી 11 માં દરેક વિધાન સાચું બને તેમ ખાલી જગ્યા પૂરો.

8. 9999 માં 1 ઉમેરતાં 5 અંકની નાનામાં નાની સંખ્યા મળે.

9. 1 બિલિયન = 1000 મિલિયન.

10. કિરણને સ્પર્શ ઉદભવબિંદુ હોય છે.

11. $45^\circ - 45^\circ - 90^\circ$ ના બે કાટકોણો ધરાવતી સૌથી મોટી બાજુઓ એકબીજાને સ્પર્શે તે રીતે

બોક્ષમાં લંબચોરસ આકારનો સમઘનકોણ ત્રિકોણ બને.

સમઘનકોણ ત્રિકોણ - પૃષ્ઠ 1

10,00,000

10,00,00,000 = 10 x 1 million.

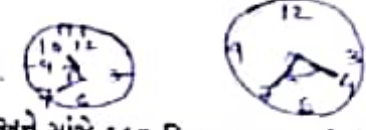
વિભાગ: C

- સૂચના મુજબ ગણો (પ્રશ્ન ક્રમ 40 થી 45, દરેકના 3 ગુણ)

40. સરવાળો કરો : $17 + (-2) + 12 + (-27) = 17 - 2 + 12 - 27$
 $= 17 + 12 - 2 - 27$
 $= 29 - 29 = 0$

41. નીચેની આકૃતિઓ દેરો.
 (અ) કાટખૂણો ધરાવતો વિષમબાજુ ત્રિકોણ
 (બ) ગુરુકોણ ધરાવતો સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણ

અથવા

- 10-35 41. ઘડિયાળનો $\frac{1}{4}$ આંટો દર્શાવે તેવી બે આકૃતિઓ દેરો.
42. એક વેપારી એક હોટલમાં સવારે 88 કિમી બટાકા આપે છે અને સાંજે 112 કિમી બટાકા આપે છે. જો બટાકાની કિંમત ₹ 19 પ્રતિ કિમી હોય તો, વેપારીને દરરોજ કેટલી આવક થતી હશે ?
43. નિલાને $2\frac{1}{4}$ અને હેમંતને $1\frac{1}{5}$ કેક આપવામાં આવે તો બંને મળીને કુલ કેટલી કેક થશે ?
44. શાળાએથી પોતાના ઘરે જતાં રોહિતને $4\frac{1}{3}$ મિનિટ ઘાય છે, જ્યારે મોહિતને $3\frac{1}{3}$ મિનિટ ઘાય છે. તો શાળાએથી પોતાના ઘરે કોણ વહેલું પહોંચશે ? કેટલી મિનિટ ?

45. $\frac{4}{7}$ ના ત્રણ સમઅપૂર્ણાંક લખો $\frac{8}{14}, \frac{12}{21}, \frac{16}{28}$

વિભાગ: D

- સૂચના મુજબ ગણો (પ્રશ્ન ક્રમ 46 થી 48, દરેક પ્રશ્નના 4 ગુણ)

46. નીચે આપેલ સંખ્યાઓને વિભાજ્યતાની ચાવીનો ઉપયોગ કરી આપેલ કોષ્ટકમાં વર્ગીકરણ કરો (3303, 7895, 3318, 5264, 8701, 2815, 7984, 96283)

3 વડે વિભાજ્ય	5 વડે વિભાજ્ય	8 વડે વિભાજ્ય	11 વડે વિભાજ્ય
3303 3318	2815 7895	5264 7984	8701 96283

47. વર્તુળ દેરીને દર્શાવો

(a) ત્રિજ્યા
અથવા

(b) વૃત્તખંડ

(c) જવા -

47. ચતુષ્કોણ PQRS ની આકૃતિ દેરી નીચેની વિગતો લખો.

(a) સામસામેની બાજુઓની બે જોડ (b) સામસામેના ખૂણાઓની બે જોડ $\angle P \angle R$
 $\angle Q \angle S$

48. નીચેના દાખલા ગણો.

$\frac{PQ}{PS} \quad \frac{SR}{QR}$

(1) $\frac{1}{3} + \frac{1}{4}$

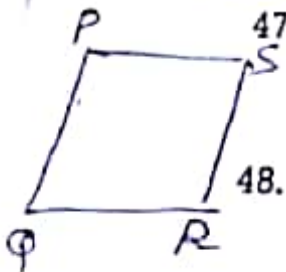
(2) $\frac{1}{4} - \frac{1}{5}$

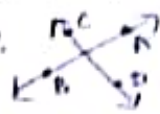
$\frac{1 \times 5}{4 \times 5} - \frac{1 \times 4}{5 \times 4}$

$= \frac{1 \times 4}{3 \times 4} + \frac{1 \times 3}{4 \times 3}$

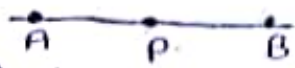
$= \frac{5-4}{20} = \frac{1}{20}$

$= \frac{4+3}{12} = \frac{7}{12}$

- એક વાક્યમાં જવાબ આપો (પ્રશ્ન ક્રમ 12 થી 19)
- 12. 49099 પછી તરત આવતી સંખ્યા જણાવો 49100
- 13. 70 ને બે એકી અવિભાજ્ય સંખ્યાના સરવાળા તરીકે લખો $\Rightarrow 70 = 53 + 17 = 53 + 27 = 70$
- 14. એક સંખ્યા 15 વડે વિભાજ્ય છે, તો તે બીજી કઈ-કઈ સંખ્યા વડે વિભાજ્ય છે? 3, 5, 1
- 15. 20 ના તમામ અવયવો લખો 1, 2, 4, 5, 10, 20
- 16. છેદની રેખાઓનું એક વ્યાવહારિક ઉદાહરણ આપો.
- 17. પાંચ બાજુઓ ધરાવતા બહુકોણને શું કહેવાય? પંચકોણ.
- 18. નીચેની પરિસ્થિતિને અનુરૂપ કાચી આકૃતિ દોરો.

AB પર બિંદુ P આવેલ છે.

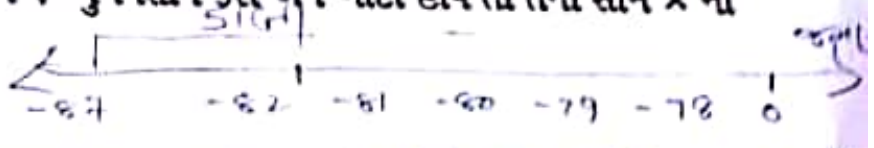

- 19. દીવાસળીની પેટી કયો આકાર ધરાવે છે? લંબચતુષ્કોણ

પ્રશ્નક્રમ 20 થી 23 માટે યોગ્ય જોડકાં જોડો.

ક્રમ	વિભાગ- અ (ત્રિકોણની લાક્ષણિકતા)	વિભાગ- બ (ત્રિકોણના પ્રકાર)
20.	બધી બાજુઓનાં માપ સિમ્ન હોય B	(A) સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણ
21.	ત્રણ ખૂણા લઘુકોણ હોય C	(B) વિષમબાજુ ત્રિકોણ
22.	બે બાજુઓ સરખી અને એક ખૂણો કાટખૂણો હોય E	(C) લઘુકોણ ત્રિકોણ
23.	બે બાજુઓના માપ સરખાં હોય A	(D) કાટકોણ ત્રિકોણ
		(E) કાટખૂણો ધરાવતો સમદ્વિબાજુ ત્રિકોણ

નીચે આપેલા વિધાનો ખરાં હોય તો તેની સામે $\checkmark$ નું નિશાન કરો અને ખોટાં હોય તો તેની સામે x ની નિશાની કરો. (પ્રશ્ન ક્રમ 24 થી 28)

- 24. (-87) એ સંખ્યારેખા પર (-78)ની જમણી બાજુએ આવે. (x)
- 25. (-50) એ (-40) કરતાં મોટો પૂર્ણાંક છે. (x)
- 26. $(-8) + (-4) = (-12)$ (✓)
- 27. $(-23) + (-11) > (-11) - (-23)$ (x)
- 28. શૂન્ય એ સૌથી નાની પૂર્ણાંક સંખ્યા છે. (x)

વિભાગ B

• સુચના મુજબ કરો. (દરેકના 2 ગુણ, કુલ કુલ 20 ગાં 10)

29. 8, 7, 3, 4 અને 1 નો ફક્ત એક જ નામ ઉપયોગ કરીને બધી સૌથી મોટી સંખ્યા અને સૌથી નાની સંખ્યા વચ્ચેનો તફાવત શોધો.

30. કોઈ એક અખબાર દરરોજ પ્રકાશિત પામ છે. તેની એક નકલમાં 14 પાનાં છે. દરરોજ અખબારની 21,730 નકલ છાપવામાં આવે છે. તો દરરોજ કુલ કેટલા પાનાં છાપાય છે ?

31. મોઝમ ગુણધર્મનો ઉપયોગ કરી કિષ્ટ શોધો
 $725 \times 184 - 725 \times 84$

32. નિમ્નલિખિત સ્વરૂપનું અભ્યવન કરી આગળનું એક પદધરિયું લખો.
 $3 \times 3 = 9$

$33 \times 33 = 1089$

$333 \times 333 = 110889$

$3333 \times 3333 = 11108889$

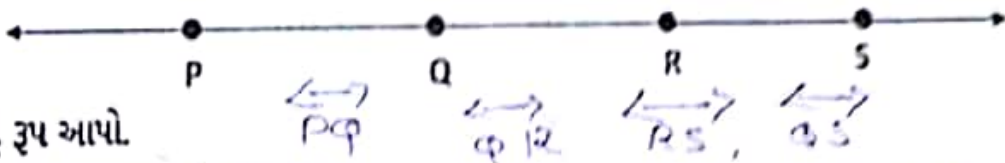
$33333 \times 33333 = 1111088889$

33. ત્રણ અંકની સૌથી નાની સંખ્યા શોધો જે 15 અને 25 વડે વિભાજ્ય હોય.

34. ગુરુતમ સામાન્ય અવયવ શોધો
 16, 48, 24

35. જુદા-જુદા રસ્તાની 3 ટ્રાફિક લાઈટ અનુક્રમે દરેક 10 સેકન્ડ, 15 સેકન્ડ અને 40 સેકન્ડ પછી બદલાય છે. જો તે એકસાથે સવારે 7 વાગે બદલાય તો તે ફરીથી એક સાથે ક્યારે બદલાશે ?

36. આકૃતિમાં આપેલ રેખાને ચાર અલગ અલગ રીતે નામ આપી સંકેતમાં દર્શાવો.

37. સાદું રૂપ આપો.

$75 - (-42) \div (-3)$

38. સંખ્યારેખાની મદદથી સરવાળો કરો : $8 + (-3)$

39. 250 પાનાની એક ચોપડીમાંથી મનીષે 50 પાનાં વાંચ્યા. રીનાએ એ જ ચોપડીના $\frac{1}{2}$ જેટલાં પાનાં

વાંચ્યા. તો કોણે ઓછાં પાનાં વાંચ્યા ?

અથવા

39. અતિસંક્ષિપ્ત રૂપ આપો. $\frac{98}{112} = \frac{2 \times 7 \times 7}{2 \times 2 \times 2 \times 7}$

$= \frac{7}{8}$

ગણિત - પોરલ-6 - પેજ-3